

Van: college van burgemeester en wethouders
Datum: 7 februari 2012
Portefeuillehouder(s): wethouder Ypma
Portefeuille(s): Sociale zaken
Contactpersoon: Claudia Drabik/Elly Vos
Tel.nr.: 428869 **E-mailadres:** drabik.c@woerden.nl

Gemeente Woerden 12.001839

Registratiedatum: 08/02/2012
Behandelend afdeling: RAAD
Afgehandeld door/op:

Onderwerp:

Wijziging van de Wet werk en bijstand per 1 januari 2012

Kennisnemen van:

De wijzigingen in de Wet werk en bijstand en de implementatie daarvan.

Inleiding:

De WWB is per 1 januari 2012 op een aantal punten aangescherpt om te benadrukken dat de bijstand écht het laatste vangnet is. De regels voor jongeren zijn - in aangescherpte vorm - opgenomen in de WWB. De WIJ is ingetrokken.

Kernboodschap:

In bijgaande memo zijn de belangrijkste wijzigingen vermeld en is informatie opgenomen over de implementatie van deze wijzigingen.

Vervolg:

Zie voor implementatie bijgaande memo. Voor zover een raadsbesluit is vereist (bijvoorbeeld verordeningen) worden deze naar verwachting aangeboden ter behandeling in de raadsvergadering van april. De raad wordt ook geïnformeerd over de beleidsregels die door het college zijn vastgesteld.

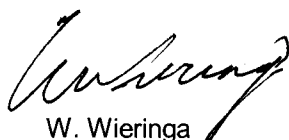

Bijlagen:

- Memo "Wijziging WWB 2012"
- Actieplan communicatie wijzigingen WWB 2012

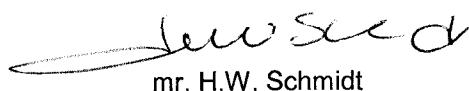

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

MEMO

wijziging WWB 2012

De WWB is per 1 januari 2012 op een aantal punten aangescherpt om te benadrukken dat de bijstand écht het laatste vangnet is. De regels voor jongeren zijn - in aangescherpte vorm - opgenomen in de WWB. De WIJ is ingetrokken. De belangrijkste wijzigingen zijn:

Wachttijd voor jongeren

Jongeren tot 27 jaar moeten eerst 4 weken zelf actief op zoek gaan naar werk of een opleiding voordat zij een uitkering kunnen aanvragen.

Gezinsuitkering in de bijstand

Ouders en inwonende kinderen moeten gezamenlijk 1 uitkering, de gezinsuitkering, aanvragen. Het inkomen van alle gezinsleden wordt in aanmerking genomen bij de beoordeling van het recht op bijstand.

Tegenprestatie ontvangers bijstandsuitkering

Gemeenten krijgen de mogelijkheid om van alle mensen met een uitkering een tegenprestatie naar vermogen te vragen. Het gaat om tijdelijke onbetaalde activiteiten die niet gericht zijn op re-integratie maar deze ook niet mogen belemmeren. Het is dus nadrukkelijk *geen re-integratie-instrument*.

Beperking verblijf in buitenland met bijstand

Mensen met een bijstandsuitkering mogen maximaal 4 weken per jaar naar het buitenland. Voor degenen zonder sollicitatieplicht was dat 13 weken. Deze uitzondering vervalt. Voor mensen van 65 jaar en ouder wordt de termijn teruggebracht van 26 weken naar maximaal 13 weken per jaar.

Alleenstaande ouders

Alleenstaande ouders met kinderen tot 5 jaar blijven, als ze hierom verzoeken, vrijgesteld van de sollicitatieplicht. Nieuw voor hen is een scholingsplicht.

Als alleenstaande ouders met kinderen tot 12 jaar in deeltijd werken, dan wordt over een periode van maximaal 36 maanden een deel van hun inkomsten niet gekort op de uitkering. De heffingskortingen van de Belastingdienst worden daarentegen wel helemaal gekort.

Maximum inkomensgrens voor categoriale bijzondere bijstand

De doelgroep voor het categoriaal beleid wordt beperkt tot 110% van de bijstandsnorm. Dit betreft de bijdragen voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen, de langdurigheidstoelage en de collectieve zorgverzekering.

Implementatie wijzigingen WWB 2012

We onderscheiden drie terreinen waarop de wijzigingen in de WWB ingrijpen:

1. Beleid: opstellen/aanpassen van verordeningen alsmede de uitwerking van de verschillende onderdelen van de wet in beleidsregels.
2. Communicatie: zowel extern als intern.
3. Bedrijfsvoering: aanpassingen in processen, formulieren en documenten, ICT.

Er is een projectgroep "Implementatie WWB 2012" gevormd om de noodzakelijke acties op deze terreinen uit te zetten en uit te voeren.

Beleid

De (gevolgen van de) wetwijziging moet worden vertaald naar lokaal beleid in de vorm van verordeningen, beleidsregels en (werk)instructies binnen de organisatie. Een deel van de beleidsaanpassingen zal politieke keuzes vergen.

- Gezinsbijstand/huishoudinkomenstoets
  - Invoering van gezinsbijstand heeft invloed op het recht op en de hoogte van de bijstand omdat inwonende meerderjarige kinderen geen medebewoners meer zijn, maar gezinsleden. Enkele groepen inwonende kinderen zijn hiervan weer uitgezonderd. Bepaald moet worden in welke gevallen ouders kosten met die kinderen kunnen delen. Een en ander vergt met name aanpassing van het toeslagenbeleid.
  - De gezinsbijstand/huishoudtoets kan verregaande financiële consequenties hebben, ook voor gezinnen die gebruik maken van de inkomensondersteunende regelingen zoals bijzondere bijstand, declaratieregeling of langdurigheidstoelage. Er is beperkt mogelijkheid om hiervoor te compenseren.
  - Omdat de invoering van gezinsbijstand fraudegevoelige aspecten in zich heeft, zullen we het beleid voor handhaving mogelijk moeten heroverwegen.
- Aanscherping arbeids/re-integratieplicht
  - Keuze om tegenprestatie in te voeren en voor welke groepen. Invullen van beleid hiervoor.
  - Invulling van het bijzondere beleid voor jongeren.
- Aanpassing sanctiebeleid

Doordat er nieuwe verplichtingen zijn opgenomen in de wet moeten we beleid vaststellen voor sancties in het geval dat hieraan niet wordt voldaan.
- Maximering inkomensgrens categoriaal beleid
  - Aanpassing verordening langdurigheidstoelage
- Verplichte verordening voor maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen
  - Opnemen verwijzing naar wetsartikel 35 lid 5 WWB zodat de bestaande verordening Declaratieregeling kan gelden als de verplichte verordening.

Door een te krappe planning in het wetgevingsproces is er te weinig tijd om het nieuwe beleid vastgesteld te hebben op het moment dat de wetwijzigingen ingaan. Voor het zittende bestand heeft niet direct gevolg omdat is voorzien in overgangsrecht tot 1 juli. Nieuwe aanvragen zullen worden behandeld conform de wet. Totdat het eigen beleid door de raden is vastgesteld, zal worden gehandeld conform de meeste logische uitleg van de wet rekening houdend met eerder gemaakte politieke keuzes. Aan de nieuwe verordeningen zal een terugwerkende kracht worden verleend.

Voor de implementatie van de wijzigingen voor het zittende uitkeringsbestand is het nodig eerst een bestandsanalyse uit te voeren. Van ongeveer 22% van de uitkeringsgerechtigden moet worden onderzocht of invoering van de huishoudtoets gevolg heeft voor hun uitkering. Klanten die mogelijk gevolg ondervinden van de huishoudtoets zullen zo snel mogelijk worden uitgenodigd voor een gesprek om de eventuele gevolgen met hen te bespreken. Ook moet worden onderzocht welke alleenstaande ouders mogelijk te maken hebben met de nieuwe regels voor vrijlating van inkomsten. Alle jongeren met een WIJ-uitkering moeten worden uitgenodigd met het oog op omzetting WIJ-WWB.

Communicatie

Er aantal wijzigingen heeft verstrekkende gevolgen. Deze wijzigingen en de gevolgen zullen intensief en duidelijk intern en extern moeten worden gecommuniceerd. Dit betreft in ieder geval:

Intern

- de medewerkers van de afdeling sociale zaken
- medewerkers WMO-loket en publiekszaken
- medewerkers afdeling samenleving/welzijn van de IASZ-gemeenten
- bestuurders en contactambtenaren

Extern

- alle klanten soza (ook degenen die alleen gebruik maken van minimabeleid)
- RAWB
- De Sluis en andere re-integratiepartners
- organisaties maatschappelijk middenveld zoals Welzijn Woerden (vrijwilligers thuisadministratie), Voedselbank, Zuwe (maatschappelijk werk en raadsliedenwerk), Vluchtelingenwerk, Altrecht, Kwintes etc
- onderwijsinstellingen en werkgevers

Alle klanten met een uitkering voor levensonderhoud zijn in de eerste helft van januari via een mailing op de hoogte gebracht van de belangrijkste wijzigingen. Deze informatie is ook verstrekt aan organisaties die contact hebben met klanten zoals RAWB, maatschappelijk werk, sociaal raadsliden, Welzijn Woerden, Vluchtelingenwerk en Voedselbank. Er is ook informatie op de website van de gemeente woerden geplaatst.

Klanten die vorig jaar gebruik maakten van de inkomensondersteunende regelingen zijn via een mailing ervan op de hoogte gebracht dat de vervolgaanvragen dit jaar iets later worden verstuurd. Omdat meer gegevens moeten worden uitgevraagd, zijn er dit jaar geen sterk vereenvoudigde formulieren. De (volledige) gegevensuitvraag doen we dit jaar wel op één formulier voor zowel de Declaratieregeling als de bijdragen voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. Door de extra gegevensuitvraag kunnen niet alle vervolgaanvragen tegelijk worden verzonden.

Bedrijfsvoering

Ook bedrijfsvoeringsaspecten zullen moeten worden beoordeeld op mogelijke wijzigingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- *Wijzigen werkprocessen en opstellen/implementeren werkinstructies*
- *Aanpassen documenten (formulieren, beschikkingen)*
- *Aanpassen ICT/uitkeringssysteem*
- *Opleiding medewerkers inclusief cultuuromslag als gevolg van maximale verschuiving verantwoordelijkheid naar de klant*

Centric heeft inmiddels nieuwe software geleverd die is geïnstalleerd. Ook de overige bedrijfsvoeringsaspecten zijn voortvarend opgepakt.

Actieplan communicatie wijzigingen van de Wet werk en bijstand 2012

Nieuwsbrief

- aan bestaande klanten, te weten de mensen die al voor 1-1-2012 een uitkering ontvangen, is begin januari een algemene informatiebrief gestuurd met daarin:
  - * de belangrijkste nieuwe regels
  - * het overgangsrecht per onderwerp
  - * welke vervolgacties de gemeente in welke gevallen gaat uitvoeren
- externe contacten in het sociaal maatschappelijk middenveld hebben deze nieuwsbrief ook ontvangen.
- in februari wordt bezien of er aan de nieuwsbrief een vervolg komt.

Huishoudtoets

- klanten zullen medio maart uitgenodigd worden voor een gesprek over de huishoudtoets
- na de gesprekken worden eventuele vervolg-acties communicatie over de huishoudtoets uitgezet.

Informatiefolder

Wij gebruiken de brochure over de nieuwe Wet werk en bijstand van de Rijksoverheid. Deze brochure ligt in de hal van het Stadhuis Woerden voor klanten en geïnteresseerden.

Huis aan huis blad

In het huis aan huis blad van Woerden, is een kort bericht geplaatst over de nieuwe bijstandsregels.

www.woerden.nl

- Bij de rubriek 'Uitgelicht' is een bericht geplaatst (gedurende 1 maand) over de nieuwe bijstandsregels en het bijbehorende overgangsrecht.
- Bij de Digitale Balie staan bij het onderdeel 'Uitkering aanvragen (bijstandsverlening)' de belangrijkste wijzigingen en de nieuwe regels over de aanvraagprocedure.
- vanaf het 2^e kwartaal 2012 wordt de gemeentelijke informatievoorziening via internet integraal herzien en gemoderniseerd. De voorbereiding op de Wet werken naar vermogen in 2013 wordt daarin meegenomen.

Externe contacten

- de RAWB is actief betrokken bij de communicatie naar buiten.
- de input van externe contacten worden meegenomen in verdere communicatie-acties.
- externe contacten zoals De Sluis, Stichting Vluchtelingenwerk etc houden wij tijdig op de hoogte van onze acties.

Consulenten Sociale Zaken

Zij geven in hun dagelijkse contact met klanten uitleg over de nieuwe regels.

Ex-WWIK'ers (kunstenaarsregeling)

Deze klanten zijn door gemeente Utrecht voorgelicht over het verdwijnen van de regeling per 1-1-2012. Voorlichting over het overgangsrecht volgt (gepubliceerd in week 4).

Klanten met Minimaregeling

- zijn halverwege januari per brief geïnformeerd dat de behandeling van hun vervolg-aanvragen vertraging zal oplopen.
- de aanvraag van 2 regelingen 1 aanvraagformulier gemaakt, te weten de regelingen Declaratie-fonds en Categoriele bijzonder bijstand voor chronisch zieken, gehandicapten en 65-plussers.
- medio februari is een nieuwe versie gereed van onze informatiefolder over de verschillende inkomens-regelingen voor mensen met een laag inkomen. Verspreiding volgt via de bekende wegen.